

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter / składacz okien (712501)

Szklarze

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter / składacz okien (712501)

Szklarze

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter / składacz okien (712501)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [645]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://www.naprawek.pl/naprawa-okien/olsztyn/stando,p1795568924>,
[dostęp: 10.07.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie robót przygotowawczych do montażu okien, naświetli i fasad	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Wykonywanie prac montażowych i wykończeniowych okien, naświetli i fasad	10
3.4. Kompetencje społeczne	11
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	16
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Monter / składacz okien 712501

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Monter okien.
- Składacz okien.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7125 Glaziers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja F – Budownictwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Beata Figarska-Wysocka – Zespół Szkół Budowlanych im. Kazimierza Wielkiego, Radom.
- Cezary Dziubek – RO.SA. – HALE Sp. z o.o., Radom.
- Katarzyna Skoczylas – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Małgorzata Sołtysiak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Ernest Białas – WG Studio Sp. z o.o. Biuro Projektów i Obsługi Inwestycji, Radom.
- Sylwester Karbowski – TS Polska Sp. z o.o., Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Jakub Kus – Związek Zawodowy Budowlani, Warszawa.
- Waldemar Mazan – Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Monter / składacz okien montuje okna drewniane, plastikowe (z PCV) lub aluminiowe w nowych otworach okiennych, fasady¹ aluminiowe, naświetla dachowe⁵, okna z roletami wewnętrznymi lub roletami zewnętrznymi. Demontuje stare okna, przygotowuje otwory okienne do montażu; wykonuje drobne roboty murarsko-tynkarskie posługując się narzędziami murarskimi, masami spoinowymi i uszczelniającymi oraz innymi materiałami wykończeniowymi. Montuje także parapety wewnętrzne i zewnętrzne.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Zawód **monter / składacz okien** jest zawodem o charakterze usługowym. W ramach wykonywanej pracy:

- montuje okna drewniane, plastikowe, z włókien szklanych¹⁰, kompozytów³ lub aluminiowe w otworach okiennych i fasadach,
- montuje okna z roletami nakładanymi lub roletami zewnętrznymi oraz okna z moskitierami⁴, a także okna dachowe, naświetla i wyłazy w połaciach dachowych (wyjście na dach),
- montuje fasady budynków – wykonuje ściany kurtynowe⁸,
- demontuje stare okna,
- przygotowuje otwory okienne do montażu, demontując i montując obróbki blacharskie⁶ oraz parapety,
- wykonuje drobne roboty wykończeniowe ościeży⁷, w tym roboty murarsko-tynkarskie, montaż płyt gips-karton oraz wykończenia innymi materiałami,
- dokonuje niezbędnych pomiarów i korzysta z dokumentacji technicznej oraz instrukcji producentów.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **monter / składacz okien** stosuje metody, techniki i procedury związane z:

- przyjęciem zamówienia od klienta na montaż lub wymianę okien na nowe,
- transportem stolarki budowlanej na budowę lub do domu klienta,
- demontażem starej stolarki okiennej,
- doбором okien do otworów okiennych,
- przygotowaniem otworów do montażu,
- montażem okien,
- regulacją okien,
- obróbką okien płytą gipsowo-kartonową,
- obróbką okien listwami maskującymi,
- dokonywaniem obmiaru robót montażowych.

WAŻNE:

Monter / składacz okien wykonuje prace zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca w zawodzie **monter / składacz okien** może być wykonywana w zróżnicowanych warunkach, na wysokości i w niewygodnych pozycjach, w zmiennych warunkach atmosferycznych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Monter / składacz okien wykorzystuje w swojej pracy:

- specjalistyczne uchwyty do transportu ręcznego szyb zespolonych,
- urządzenia do pomiarów, poziomowania i pionowania elementów,
- wiertarki,
- wkręty ościeżnicowe⁹,
- kołki rozporowe²,
- kołki szybkiego montażu,
- kołki uniwersalne,
- wkrętarki,
- pistolety do rozprowadzania pianki montażowej,
- wkrętaiki do regulacji skrzydeł.

Organizacja pracy

Monter / składacz okien wykonuje roboty pod nadzorem lub samodzielnie, w zależności od stopnia skomplikowania zadań. Pracuje w obiektach budowlanych będących w budowie oraz w obiektach użytkowanych. Monter / składacz okien pracuje w podstawowym wymiarze czasu pracy, w systemie zmianowym, dostosowując czas pracy do harmonogramu robót lub do wymogów klienta.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Monter / składacz okien narażony jest na zagrożenia:

- fizyczne (promieniowanie ultrafioletowe podczas pracy w słońcu, zmienne warunki atmosferyczne podczas pracy na zewnątrz, przeciągi),
- chemiczne i pyły (substancje zawarte w środkach czyszczących, pyły wełny mineralnej),
- biologiczne (mikroorganizmy chorobotwórcze i alergen typowe dla środowiska, w którym monter / składacz okien wykonuje pracę, np. szpitale),
- mechaniczne (praca na wysokości, skaleczenia ostrymi krawędziami, porażenie prądem, poślizgnięcia na mokrej nawierzchni, urazy oczu i skóry, poparzenia),
- ergonomiczne, psychospołeczne (wymuszona pozycja ciała podczas pracy, nadmierny wysiłek podczas ręcznego transportu, lęk przed upadkiem z wysokości).

Do występujących w zawodzie monter / składacz okien chorób można zaliczyć m.in.:

- choroby skóry,
- choroby oczu,
- dolegliwości mięśniowo-szkieletowe.

Szczególnie ważne jest planowanie i organizowanie pracy montera / składacza okien zgodnie z:

- zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- zasadami ochrony środowiska,

- zasadami przeciwpożarowymi,
- zasadami gospodarowania odpadami.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **monter / składacz okien** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność fizyczna,
- sprawność układu mięśniowo-szkieletowego,
- brak lęku wysokości,
- duża sprawność narządu równowagi,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- sprawność manualna,
- zmysł równowagi,
- sprawny zmysł dotyku,
- rozróżnianie barw;

w kategorii sprawności i zdolności

- koncentracja i podzielność uwagi,
- uzdolnienia techniczne,
- zdolność do pracy w niesprzyjających warunkach atmosferycznych;

w kategorii cech osobowościowych

- zdolność pracy w zespole,
- rzetelność oraz dokładność,
- wysoka samodyscyplina,
- dobra organizacja pracy,
- łatwość nawiązywania kontaktów.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne i 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie **monter / składacz okien** są m.in.:

- choroby ograniczające sprawność ruchową,
- lęk wysokości,
- padaczka,
- zaburzenia równowagi,
- astygmatyzm,
- reakcje alergiczne na substancje wykorzystywane w montażu.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **monter / składacz okien** preferowane jest wykształcenie zawodowe na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) o profilu budowlanym.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

W zawodzie **monter / składacz okien** możliwe jest zatrudnienie pracownika niewykwalifikowanego i przyuczenie go do pracy w zawodzie.

Podjęcie pracy w zawodzie monter / składacz okien ułatwiają:

- posiadanie świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego w zawodach pokrewnych technolog robót wykończeniowych w budownictwie, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, monter konstrukcji budowlanych, stolarz budowlany lub cieśla, nadawanego w ramach kształcenia rzemieślniczego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez izby rzemieślnicze,
- posiadanie dyplomu potwierdzającego kwalifikację wyodrębnioną w zawodach szkolnych (pokrewnych): monter konstrukcji budowlanych, cieśla, stolarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, monter stolarki budowlanej po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- uzyskanie certyfikatu potwierdzającego kwalifikację rynkową montowanie stolarki budowlanej, zgodnie z zasadami walidacji i certyfikacji kwalifikacji rynkowych wprowadzonych do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

W roku szkolnym 2018/2019 będzie uruchomione kształcenie w branżowej szkole I stopnia w zawodzie szkolnym monter stolarki budowlanej. Absolwenci tej szkoły będą mogli uzyskiwać dyplom potwierdzający kwalifikacje w tym zawodzie (od roku 2022), po zdaniu egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnianiu w zawodzie monter / składacz okien są:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez izby rzemieślnicze oraz okręgowe komisje egzaminacyjne,
- uprawnienia do pracy na wysokości powyżej 3 m,
- posiadanie prawa jazdy kat. B lub C.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Monter / składacz okien ma możliwość:

- rozpocząć pracę od stanowiska pomocnika, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, kompetencji organizacyjnych i w obszarze kierowania ludźmi – awansować na stanowisko brygadzysty nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie usług związanych z montażem i składaniem okien,

- dalej kształcić się w branżowej szkole II stopnia lub średniej, a następnie po zdaniu matury i ewentualnym ukończeniu uczelni wyższej na kierunku budowlanym – awansować na stanowisko kierownicze,
- rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez kształcenie/szkolenie w zawodach pokrewnych,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach branżowych oraz organizowanych przez pracodawców.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **monter / składacz okien** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.

Okręgowe komisje egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania kompetencji zawodowych przydatnych w zawodzie monter / składacz okien wchodzących w skład zawodów pokrewnych (szkolnych):

- monter konstrukcji budowlanych, w zakresie kwalifikacji BD.16 Montaż konstrukcji budowlanych,
- cieśla, w zakresie kwalifikacji BD.11 Wykonywanie robót ciesielskich,
- stolarz, w zakresie kwalifikacji AU.15 Wytwarzanie wyrobów stolarskich,
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, w zakresie kwalifikacji BD.04 Wykonywanie robót montażowych, okładzinowych i wykończeniowych,
- monter stolarki budowlanej, w zakresie kwalifikacji K1. Wykonywanie robót związanych z montażem stolarki budowlanej.

Uprawnione instytucje certyfikujące wydają certyfikaty potwierdzające kwalifikację rynkową montowanie stolarki budowlanej, zgodnie z zasadami walidacji i certyfikacji kwalifikacji rynkowych wprowadzonych do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

Alternatywną drogą potwierdzania kompetencji w zawodzie monter / składacz okien oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwia zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodach pokrewnych:

- technolog robót wykończeniowych w budownictwie,
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie,
- monter konstrukcji budowlanych,
- stolarz budowlany,
- cieśla.

Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

WAŻNE:

Zbliżone kwalifikacje do zawodu **monter / składacz okien** można potwierdzić przystępując do walidacji i certyfikacji kwalifikacji rynkowej „Montowanie stolarki budowlanej” zamieszczonej w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (<https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **monter / składacz okien** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Monter konstrukcji budowlanych ^S	711102
Cieśla ^S	711501
Szklarz	712502
Szklarz budowlany	712503
Witrażownik	712505
Monter szkła budowlanego	712506
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	712904
Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie ^S	712905
Monter stolarki budowlanej ^S	712906
Stolarz ^S	752205

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **monter / składacz okien** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Wykonywanie pomiaru otworów okiennych i obmiaru robót montażowych.
- Z2 Transportowanie okien, naświetli i elementów fasad na budowę lub do budynku klienta.
- Z3 Demontowanie okien, naświetli i fasad w celu montażu nowej stolarki.
- Z4 Montowanie okien, naświetli i fasad.
- Z5 Wykonywanie prac wykończeniowych – obróbka ościeży okien, montowanie kołnierzy okien dachowych i wyłazów dachowych oraz rolet, moskitier, parapetów i obróbek blacharskich.
- Z6 Ocenianie jakości wykonywanych prac związanych z montażem okien, naświetli i fasad.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie robót przygotowawczych do montażu okien, naświetli i fasad

Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie robót przygotowawczych do montażu okien, naświetli i fasad obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Wykonywanie pomiaru otworów okiennych i obmiaru robót montażowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie robót przygotowawczych do montażu i demontażu okien, naświetli i fasad; - Rodzaje zabezpieczeń indywidualnych przy pracach na wysokości i na płaszczyznach pochyłych; - Zasady wykonywania przedmiarów robót montażowych i wykończeniowych oraz obmiarów otworów okiennych; - Obsługę i przeznaczenie narzędzi i urządzeń pomiarowych; - Zasady sporządzania szkiców i rysunków; - Konstrukcję prostych rusztowań i pomostów do wykonywania robót montażowych.	- Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie robót przygotowawczych do montażu i demontażu okien, naświetli i fasad; - Stosować zabezpieczenia indywidualne podczas prac na wysokości i na płaszczyznach pochyłych (na dachach); - Wykonywać przedmiar robót montażowych i wykończeniowych oraz obmiar otworów okiennych; - Posługiwać się sprzętem do pomiarów zgodnie z zasadami i przepisami bezpieczeństwa pracy; - Wykonywać szkice i rysunki; - Montować proste rusztowania i pomosty do wykonywania robót montażowych.

Z2 Transportowanie okien, naświetli i elementów fasad na budowę lub do budynku klienta	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie transportowania okien, naświetli i elementów fasad; - Zasady transportu elementów po demontażu okien, naświetli i fasad; - Zasady transportu i składowania okien, naświetli i fasad.	- Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie transportowania okien, naświetli i elementów fasad; - Transportować ze stanowiska pracy elementy powstałe w wyniku demontażu okien, naświetli i fasad; - Transportować na stanowisko pracy i składować okna, naświetla i fasady.

Z3 Demontowanie okien, naświetli i fasad w celu montażu nowej stolarki	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie demontowania okien, naświetli i fasad; - Narzędzia i sprzęt stosowany do demontażu okien, naświetli i fasad; - Metody demontażu okien i szyb zespolonych; - Zasady zabezpieczeń otworów okiennych po demontażu; - Recykling i utylizację odpadów powstałych w wyniku demontażu.	- Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie demontowania okien, naświetli i fasad; - Dobierać sprzęt i narzędzia do demontażu okien, naświetli i fasad; - Planować etapy demontażu okien i szyb zespolonych; - Demontować okna i szyby zespolone; - Porządkować i zabezpieczać miejsca demontażu po zakończeniu robót; - Segregować odpady powstałe po demontażu okien, naświetli i fasad.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Wykonywanie prac montażowych i wykończeniowych okien, naświetli i fasad

Kompetencja zawodowa Kz2: Wykonywanie prac montażowych i wykończeniowych okien, naświetli i fasad obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Montowanie okien, naświetli i fasad	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie montowania okien, naświetli i fasad; - Zasady transportu ręcznego i składowania okien i szyb zespolonych; - Dokumentację techniczną montażu; - Technologię montażu okien, naświetli i fasad; - Instrukcje montażu okien z różnych materiałów i w różnych przegrodach budowlanych: ścianach i połaciach dachowych; - Narzędzia i urządzenia stosowane w pracach montażowych okien.	- Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie montowania okien, naświetli i fasad; - Transportować z użyciem ręcznych urządzeń okna i szyby zespolone; - Czytać instrukcje oraz szkice i rysunki dotyczące montażu okien, naświetli i fasad; - Montować okna, naświetla i fasady; - Stosować narzędzia, sprzęt i urządzenia używane przy montażu okien, naświetli i fasad.

Z5 Wykonywanie prac wykończeniowych – obróbka ościeży okien, montowanie kołnierzy okien dachowych i wyłazłów dachowych oraz rolet, moskitier, parapetów i obróbek blacharskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych prac wykończeniowych; • Sposoby zabezpieczania okien przed uszkodzeniami; • Systemy stolarki otworowej; • Podstawy robót, tynkarskich, malarskich, ciesielskich, blacharskich, dekarских; • Narzędzia i urządzenia stosowane w robotach wykończeniowych; • Urządzenia montowane z oknami: rolety, moskitiery, parapety wewnętrzne i zewnętrzne oraz siłowniki i automatykę; • Zasady regulacji okien, okuć, zamków i automatyki.	• Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych prac wykończeniowych; • Zabezpieczać okna na czas montażu i wykonywania robót wykończeniowych ościeży; • Wykonywać podstawowe roboty wykończeniowe, tynkarskie, malarskie, ciesielskie, blacharskie, dekarские; • Stosować narzędzia, sprzęt i urządzenia używane w robotach wykończeniowych; • Montować urządzenia związane z oknami: rolety, moskitiery, parapety wewnętrzne i zewnętrzne oraz siłowniki i automatykę; • Regulować okna, okucia, zamki i automatykę.

Z6 Ocenianie jakości wykonywanych prac związanych z montażem okien, naświetli i fasad	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Metody oceny jakości robót montażowych i wykończeniowych okien, naświetli i fasad; • Sposoby konserwacji okien, naświetli i fasad.	• Oceniać jakość wykonania montażu okien, naświetli i fasad oraz jakość robót wykończeniowych; • Instruować przyszłych użytkowników o sposobach bieżącej konserwacji okien, naświetli i fasad.

3.4. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **monter / składacz okien** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

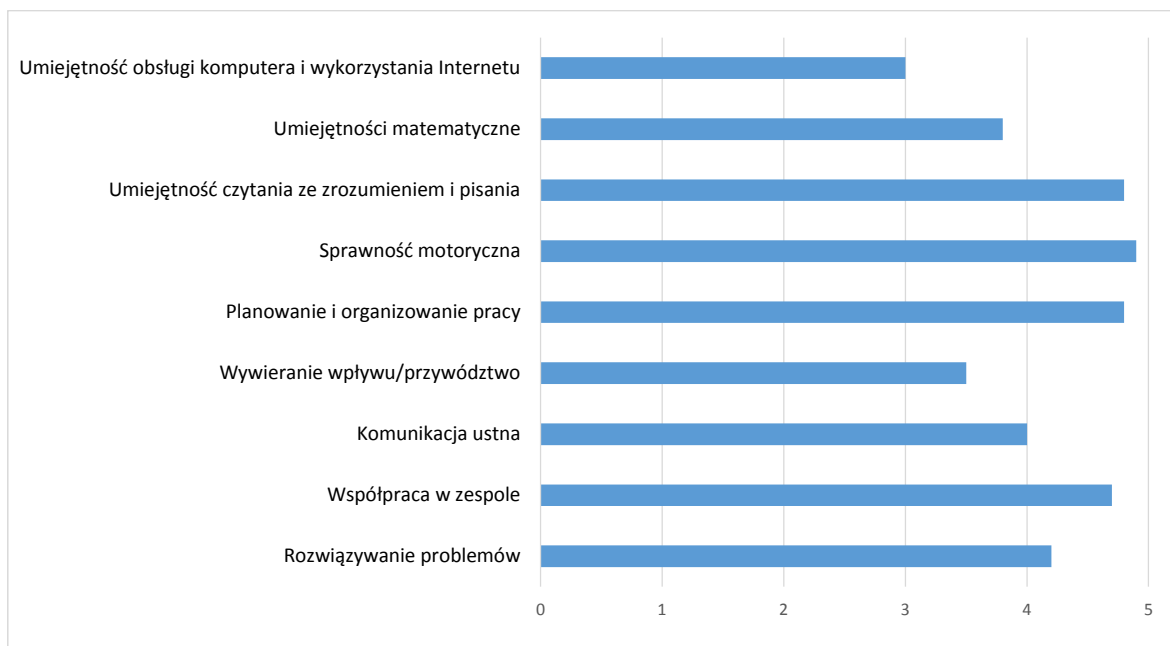
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań oraz za powierzony sprzęt i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy podczas montażu/składania okien.
- Dostosowywania zachowania do zmiennych okoliczności pracy podczas wykonywania montażu/składania okien.
- Podejmowania współpracy w grupie podczas wykonywania montażu/składania okien.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie montażu/składania okien.
- Oceniania i weryfikowania wykonywanych przez siebie prac w zakresie montażu/składania okien.
- Oceniania zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia podczas montażu/składania okien.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży budowlanej.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały

one zilustrowane w formie profilu (rys. 1.) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **monter / składacz okien**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **monter / składacz okien**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **monter / składacz okien** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Monter / składacz okien może podjąć pracę na budowach obiektów mieszkalnych i przemysłowych, jako pracownik fizyczny.

Zatrudnienie w zawodzie **monter / składacz okien** oferują:

- przedsiębiorstwa usługowe,
- przedsiębiorstwa budowlane,
- przedsiębiorstwa remontowo-budowlane,
- przedsiębiorstwa produkcyjne.

Monter / składacz okien posiadający doświadczenie zawodowe może założyć i prowadzić działalność gospodarczą.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **monter / składacz okien**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu monter / składacz okien można uzyskać w branżowej szkole I stopnia, w zawodach pokrewnych:

- monter konstrukcji budowlanych, w ramach kwalifikacji BD.16 Montaż konstrukcji budowlanych,
- cieśla, w zakresie kwalifikacji BD.11 Wykonywanie robót ciesielskich,
- stolarz, w zakresie kwalifikacji AU.15 Wytwarzanie wyrobów stolarskich,
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, w zakresie kwalifikacji BD.04 Wykonywanie robót montażowych, okładzinowych i wykończeniowych,
- monter stolarki budowlanej, w zakresie kwalifikacji K1. Wykonywanie robót związanych z montażem stolarki budowlanej.

W ramach wymienionych kwalifikacji można również uczestniczyć w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) organizowanych przez:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (również w trybie eksternistycznym) po zdaniu egzaminu i spełnieniu wymagań formalnych.

Uprawnione instytucje certyfikujące wydają certyfikaty potwierdzające kwalifikację rynkową montowanie stolarki budowlanej – nazwy i adresy tych instytucji są wpisane do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu monter / składacz okien można również uzyskać w systemie nauki zawodu w rzemiośle (i je potwierdzać przed Izbą Rzemieślniczą), w zawodach pokrewnych:

- technolog robót wykończeniowych w budownictwie,
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie,
- monter konstrukcji budowlanych,
- stolarz budowlany,
- cieśla.

Szkolenie

Szkolenia i kursy doszkalające dla **montera / składacza okien** organizują m.in.:

- przedsiębiorstwa świadczące usługi w zakresie montażu okien w ramach szkoleń wewnętrznych, zarówno dla pracowników, jak i kandydatów do pracy,
- producenci i dystrybutorzy stolarki okiennej.

Przykładowa tematyka szkoleń:

- techniki montażu okien,
- montaż rusztowań.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **monter / składacz okien** wynosi najczęściej od 2400 zł do 3700 zł brutto miesięcznie (co drugi monter / składacz okien otrzymuje wynagrodzenie w tych granicach). Średnie wynagrodzenie montera / składacza okien wynosi 2400 zł brutto. 25% najgorzej wynagradzanych monterów / składaczy okien zarabia poniżej 2400 zł brutto. Na zarobki powyżej 3700 zł brutto może liczyć grupa 25% najlepiej opłacanych monterów / składaczy okien.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód montera / składacza okien uzależniony jest od:

- szczegółowego zakresu zadań,
- formy wynagradzania,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- lokalizacji miejsca pracy,
- koniunktury na rynku branżowym.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **monter / składacz okien** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- słabosłyszących, głuchych i głuchoniemych (03-L), pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych,
- z chorobami psychicznymi (02-P), pod warunkiem, że ich praca – poza wyjątkowymi sytuacjami (wyjazdy, sytuacje kryzysowe w firmie) – nie zaburza im rytmu dnia i nocy oraz jest zachowana zasada równego traktowania pracowników.

WAŻNE

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1570, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. poz. 1966, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1139).

Literatura branżowa:

- Inżynier Budownictwa – miesięcznik. Wydawnictwo Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, Warszawa.
- Kusina A., Machnik M.: Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwo. WSiP, Warszawa 2018.
- Panas J.: Nowy poradnik majstra budowlanego. Wydawnictwo Arkady, Warszawa 2017.
- Poradnik kierownika budowy. Wydawnictwo Forum, Poznań 2015.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Budowlany serwis dla profesjonalistów: <https://www.muratorplus.pl>
- Branżowy portal stolarki: <http://infookno-biznes.pl>
- Centralna Komisja Egzaminacyjna: <https://cke.gov.pl>
- Miesięcznik Inżynier Budownictwa: www.inzynierbudownictwa.pl
- Miesięcznik Murator: <https://murator.pl>
- Ośrodek Rozwoju Edukacji: www.ore.edu.pl
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Sektorowa Rama Kwalifikacji w Budownictwie (SRK-Bud): <http://kwalifikacje.edu.pl/sektorowa-rama-kwalifikacji-w-budownictwie-srk-bud/>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego: <https://zrp.pl>

7. SŁOWNIK POJĘĆ**7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)**

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).

Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.

Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Fasada	Ruszt konstrukcyjny, do którego mocowane jest wypełnienie (np. szkło).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
2	Kołki rozporowe	Elementy służące do mocowania i montażu okien i drzwi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
3	Kompozyt	Materiał utworzony z co najmniej 2 komponentów (faz) o różnych właściwościach w taki sposób, że ma właściwości lepsze lub właściwości nowe w stosunku do komponentów wziętych osobno.	Encyklopedia PWN

4	Moskitiery	Zasłona z gęstej siatki używana do ochrony przed moskitami.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/moskitiera.html [dostęp: 10.07.2018]
5	Naświetla dachowe	Przeszklona konstrukcja na dachu, pełniąca funkcję przede wszystkim doświetlenia pomieszczeń. Świetliki stawiane są zazwyczaj na dachu hal zakładów produkcyjnych, magazynów. Tradycyjne świetliki umieszczane były bezpośrednio w połaci dachowej (jeśli dach miał wystarczający kąt nachylenia) albo w dodatkowej konstrukcji umieszczanej na dachu (rodzaj latarni, często o trójkątnym przekroju, umieszczonych wzdłuż kalenicy lub poprzecznie do niej). Konstrukcja tego typu świetlików była wykonywana zazwyczaj z profili stalowych wypełnionych taflami szkła.	https://pl.wikipedia.org/wiki/Świetlik_(architektura) [dostęp: 10.07.2018]
6	Obróbki blacharskie	Odpowiednio wyprofilowane pasy blachy mocowane w zewnętrznych częściach budynku w celu osłonięcia i uszczelnienia połączeń różnych elementów i materiałów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
7	Ościeże	Powierzchnie poprzeczne do płaszczyzny przy otworze okiennym lub drzwiowym. Mogą to być powierzchnie boczne (pionowe), górna (pozioma, ukośna lub w kształcie łuku) zamykająca od góry otwór.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
8	Ściany kurtynowe	Mają postać siatki (szkieletu konstrukcyjnego) umożliwiającej wstawianie różnych obiektów, takich jak okna czy drzwi.	Autodesk AutoCAD Architecture 2014. http://docs.autodesk.com/ARCHDESK/2014/PLK/index.html?url=files/GUID-F8BEA145-7C35-4662-B8FE-0C2B08E5A676.htm,topicNumber=d30e127761 [dostęp: 10.07.2018]
9	Wkręty ościeżnicowe	Służą do mocowania blach i elementów stalowych oraz do mocowania elementów drewnianych. Można nimi mocować różne elementy konstrukcji stalowych. Wkręty samowierzące wymagają jedynie nawiercenia małego wgłębienia, a następnie dają się łatwo wkręcić. Wkręt z wyglądu przypomina śrubę i tak jak ona służy do połączenia dwóch materiałów lub elementów.	Usługi remontowe – Słownik budowlany: http://www.firmybudowlane.pl/sownik-budowlany/materialy-budowlane/wkrety,142.html [dostęp: 10.07.2018]
10	Włókna szklane	Szkło w postaci nitek, używane m.in. do celów izolacyjnych.	Encyklopedia PWN

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.